

1. nodaļa

---

*Es šorīt redzēju vīru,
Kurš nevēlējās mirt.*

P. S. STJUARTS

Iedomājieties, ka jums jāsalauž kādam roka.

Labā vai kreisā – tam nav nekādas nozīmes. Galvenais, ka jums tā jāsalauž, citādi... nu, arī tam nav nozīmes. Teiksim tā: ja jūs to neizdarīsiet, notiks kas ļoti slikts.

Jautājums ir šāds: vai jūs to salauzīsiet ātri – krakš! vai, piedodiet, ļaujiet man nogādāt jūs slimnīcā – vai arī vilcināties un paildzināsiet šo procesu, izdarot arvien lielāku spiedienu uz roku, līdz otrs cilvēks izjutīs tik neciešamas sāpes, ka melns gar acīm griezīsies?

Nu protams. Pareizāk būtu to izdarīt tik ātri, cik vien iespējams. Salauz roku, uzcienā ar brendiju un esi kārtīgs pilsonis. Citas iespējas nav.

Bet ja nu...

Ja nu tu ienīsti cilvēku, kam pieder šī roka? Ja tu viņu patiešām ienīsti...

Tieši par to man pašlaik bija jādomā.

Es saku “pašlaik”, lai gan patiesībā domāju “toreiz”, atceļoties tos sāpju pilnos brīžus, kad mana plauksta locītava

pieskārs skaustam un pleca kauls draudēja salūzt divās vai pat vairākās daļās.

Redziet, roka, par kuru es te gari un plaši stāstu, ir mana. Tā nav nekāda abstrakta, filozofiska izdoma. Kauls, āda, matiņi, maza, balta rēta uz elkoņa, kas iegūta pamatskolas laikā, – tas viss ir mans. Un es domāju, ka vīrs, kurš ir satvēris manu plaukstu locītavu un piespiedis to pie muguras, ienīst mani. Patiešām, patiešām ienīst.

Viņš izbauda šo procesu.

Viņa uzvārds bija Rainers. Vārdu es nezināju, tāpēc nevaru to pateikt arī jums.

Gan jau kāds zina šī vīra vārdu – viņš noteikti kādreiz ticis kristīts, šajā vārdā viņš ir saukts brokastīs, bet skolā būdīgais stiprinieks ir mācījis to pareizi uzrakstīt, šo vārdu kāds izrunājis pie bāra letes, piedāvājot tā īpašniekam dzērienu, kāda to ir nomurminājusi sekse laikā, un kāds ierēdnis to ir uzrakstījis uz apdrošināšanas polises. Es zinu, ka tā ir noticis, tikai nespēju to iztēloties.

Rainers bija apmēram desmit gadus vecāks par mani. Man pret to nebija nekādu iebildumu. Es pazīstu daudz jauku un sirsnīgu cilvēku šajā vecumā, kuri nekad nav mēģinājuši salauzt man roku. Lielākoties es apbrīnoju cilvēkus, kuri ir desmit gadus vecāki par mani. Taču Rainers bija ne tikai vecāks, bet arī trīs collas garāks, divdesmit piecus kilogramus smagāks un vismaz astoņas reizes vardarbīgāks. Viņš bija aplam neglīts, ar lielu, skūtu galvu, kas spīdēja kā spuldzīte, un plankanu cīkstoņa degunu, pret ko kādreiz atsitusies kāda drosmīga vīra dūre vai pat kāja. Rievas vīrs deguna lika domāt par Nīlas deltu.

Un, ak Dievs, kas tā bija par pieri! Ķieģeļi, naži, pudeles un saprātīgi iebildumi pret to bija atsitusies, neatstājot nekādas pēdas dziļajās, platajās porās. Man šķiet, ka tās bija dziļākās

un platākās jebkad agrāk redzētās poras, tās lika man domāt par golfa laukumu, kuru apmeklēju 1976. gada vasarā.

Palūkojoties uz sāniem, varēja noprast, ka sen, sen atpakaļ Rainera ausis tikušas nokostas un pietrāklētas atpakaļ pie galvas, jo kreisā auss bija vai nu ar apakšu uz augšu, vai arī ar iekšpusi uz āru, bet visādā ziņā nācās ļoti ilgi uz to skatīties, lai saprastu, ka tā vispār ir auss.

Raineram mugurā bija vienkāršs apģērbs – melna ādas jaka virs tādas pašas krāsas polo krekla.

Bet apģērbs jau nebija galvenais. Rainers būtu varējis ietīties mirdzošā zīdā un aizlikt aiz katras auss pa orhidejas ziedam, bet bailīgāki garāmgājēji tik un tā justos spiesti atdot viņam visu naudu, brīnoties, kāpēc gan viņi ir parādā šim vīram.

Bet es nebiju viņam parādā. Rainers bija viens no tiem cilvēkiem, kam es neko nebiju parādā. Ja mēs būtu labi draugi, es pat varētu ierosināt viņam un viņa kolēģiem stila uzlabošanas nolūkos valkāt vienādas kaklasaites. Iespējams, uz tām būtu attēloti krustceļi vai kas tamlīdzīgs.

Bet, kā jau jūs saprotat, mēs nepavisam nebijām draugi.

Cīņas instruktors vienrocis ar iesauku Klints (tieši tā – viņš mācīja cīņas mākslu ar vienu roku, dzīvē tā nereti notiek) mums skaidroja, ka sāpes varam nodarīt tikai paši sev. Citi cilvēki var sist, durēt vai pat lauzt rokas, bet viņi nenodara sāpes. Divas nedēļas Klints bija pavadījis Japānā, tādēļ nemitējās sniegt skolniekiem šāda veida pamācības un uzskatīja, ka izbeigt sāpes ir paša spēkos. Pirms trim mēnešiem Klinti kādā bāra kautiņā nosita piecdesmit piecus gadus vecs atraitnis, tāpēc es šaubos, vai jebkad izpratīšu viņa mācību.

Sāpes ir notikums. Tās atgadās ar tevi, un tev jātiek galā tā, kā vien spēj.

Līdz šim man par labu liecināja tikai tas, ka es nebiju izdvešis ne skaņas.

Tikai nedomājiet, ka esmu ļoti drosmīgs, jo ar drosmi tam nav nekāda sakara. Līdz šim mēs ar Raineru bijām triekušies pret sienām un mēbelēm, saķērušies istā vīru ciņā, ik pa laikam ierūcoties, tā apliecinot, ka pievēršam šim pasākumam nedalītu uzmanību. Bet tagad, kad līdz manai pagēbšanai vai pleca kaula salūšanai bija atlikušas tikai kādas piecas sekundes, es izlēmu, ka jāņem talkā citi ieroči. Skaņa.

Tāpēc es dziļi ieelpoju, iztaisnojos, uz brīdi aizmūru elpu un izdvesu to, ko japāņu karamākslā sauc par *kiai*, – vienkāršāk sakot, ļoti skaļu skaņu. Es iebrēcos tik apdullinoši spalgi, ka pats uz mirkli apjuku.

Raineru šis ķēriens pamatīgi šokēja, viņš nejauši parāvās malā un uz sekundes desmitdaļu palaida manu roku vaļīgāk. Es no visa spēka triecu savu pakausi viņam sejā, jūtot, ka vīra deguns skaisti pielāgojas mana galvaskausa formai un pār manu kaklu notek kas slapjš. Pēc tam es triecu kāju uz aizmuguri, ar papēdi nobrāžot pretinieka kājas iekšpusi un iesperot pa ģenitālijām. Sekundes desmitdaļa līdz ar to bija aizritējusi, Rainers vairs nelauza manu roku, un es biju brīvs, lai gan izmircis sviedros.

Es atkāpos uz pirkstgaliem kā tāds svētais Bernārs un palūkojos pēc ieroča.

Šī savdabīgā divciņa notika skaisti mēbelētā dzīvoklī Belgreivijā. Interjera dizainers – kā jau visi viņa amata brāļi – te bija veicis šausminošu darbu, bet šoreiz viņa apsēstība ar lieliem, smagiem un pārnēsājamiem objektiem sakrita ar manām vajadzībām. Es paķēru no kamīna malas astoņpadsmit collas augstu Budas statuju un sapratu, ka šī mazā vīriņa ausis ir ideāli piemērotas parocīgam satvērienam.

Rainers bija sakņupis uz ceļiem un apvēmis ķīniešu paklāju, bet tas nebūt nesabojāja grīdsegas izskatu. Es izvēlējos piemērotāko uzbrukuma leņķi, atvēzējos un situ, tēmējot ar Budas statujas pamatni tieši viņam aiz kreisās auss. Atskanēja dobjs, mīksts būkšķis, kāds raksturīgs tikai plīstošiem cilvēka kauliem, un mans pretinieks nogāzās uz sāniem.

Pat nepalūkojos, vai viņš ir dzīvs. Cietsirdīgi, bet fakts.

Es noslaucīju no pieres sviedrus un devos prom. Apstājos gaitenī un ieklausījos. Pat ja no ielas vai blakusdzīvokļiem atskanētu kāds troksnis, es to tik un tā nedzirdētu, jo mana sirds dūca kā urbis. Bet, iespējams, uz ielas kāds patiešām strādāja ar urbi. Es biju pārāk aizņemts, velkot plaušās gaisu.

Atvēris ārdurvis, sajutu sejā aukstu gaisa brāzmu. Tā nožāvēja sviedrus, atvēsināja sāpošo roku un aizslaucīja visas nepatīkamās sajūtas. Es aizvēru acis un ļāvos. Tas bija pats jaukākais, ko jebkad esmu piedzīvojis. Varētu likties, ka man bijusi pavisam nožēlojama dzīve, bet zināt ko... viss ir atkarīgs no konteksta.

Es izgāju uz ielas un aizdedzu cigareti. Sirds ritms pamazām normalizējās, un elpošana sekoja šim gudrajam piemēram. Sāpes rokā atgriezās ar jaunu sparū, un es zināju, ka tās mani pavadīs turpmākās dienas, varbūt pat nedēļas. Bet man taču bija otra roka, kurā turēt cigareti...

Atgriezies dzīvoklī, es redzēju, ka Rainers joprojām guļ uz grīdas vēmekļu peļķē. Viņš bija vai nu pagalam, vai nāvīgi ievainots, kas nozīmēja, ka es šo puisi neredzēšu vēl vismaz piecus gadus. Pareizāk sakot, desmit, jo tik ilgu laiku man piespriedīs par sliktu uzvedību un vainu pastiprinošiem apstākļiem. Izklusās slikti.

Esmu bijis cietumā, tiesa, tikai trīs nedēļas, bet tā bija vērtīga pieredze. Ja tev divreiz dienā jāspēlē šahs ar futbola kluba *West Ham* līdzjutēju, kurš izdveš tikai vienzilbīgus vārdus un kuram gan uz labās, gan kreisās rokas uztetovēts vārds NAIDS, tad tu pamazām sāc novērtēt dzīves mazos priekus. Piemēram, atrašanos uz brīvām kājām.

Tā nu es prātoju par šo un to un sāku savā nodabā uzskaitīt visas siltās zemes, kurās nekad neesmu bijis. Bet pēkšņi es sadzirdēju čikstošu troksni. To neizdvesu es – tas bija kāds cits.

Kāds izmisīgi centās klusi nokāpt pa kāpnēm.

Šoreiz es ļāvu Budam atpūsties, paņēmu no galda atbaidošas alabastra šķiltavas un pievirzījos tuvāk tikpat atbaidošām durvīm. Jūs prasīsiet: kā gan durvis var būt atbaidošas? Nu, tas nav no vieglākajiem darbiem, bet augstākās klases interjera dizaineri ko tādu var paveikt dienas laikā.

Es mēģināju aizturēt elpu, bet tas neizdevās, tāpēc gaidīju savu upuri, skaļi šņākuļodams. Kaut kur tika ieslēgta un pēc tam atkal izslēgta gaisma. Durvis atvērās un aizvērās. Nekā. Klusums. Ielūkojies taču dzīvojamā istabā!

Atskanēja drēbju švīkstoņa un klusi soļi, un pēkšņi es nolaidu satverto ieroci, atbalstoties pret sienu savādā atvieglojumā. Pat būdams smagi cietis kautiņā un citādi dezorientēts, es spēju pazīt Ninas Riči smaržas *Fleur de Fleurs*. Tās neliecināja par rūdīta slepkavas tuvošanos.

Viņa ienāca pa durvīm un palūkojās apkārt. Gaismas bija izslēgtas, bet aizkari atvilkti, tādēļ istaba šķita pietiekami gaiša.

Es nogaidīju, līdz sieviete ierauga zemē gulošo Raineru, un aizspiedu viņai muti.

Mēs izpildījām situācijai atbilstošu Holivudas grāvēju scenāriju. Viņa mēģināja kliegt un kost man rokā, es liku viņai paklusēt, draudot, ka pretējā gadījumā nodarīšu sāpes. Protams, sieviete iekliedzās, tiklīdz palaidu viņu vaļā, tāpēc man nācās nodarīt viņai sāpes. Standarta situācija.

Pēc kāda brīža mana jaunā paziņa sēdēja uz briesmīga dīvāna un dzēra kādu dzērienu, ko es biju noturējis par bren-diju, bet kas patiesībā izrādījās kalvadoss. Es stāvēju pie durvīm un mēģināju izskatīties kā psihiski pieskaitāms tips.

Biju pagriezis Raineru uz sāniem, lai viņš nenosmaktu paša vēmekļos. Sieviete gribēja apkopt cietušo – palikt zem galvas spilvenu, uzklāt uz pieres vēsā ūdenī samērcētu marli, pārsiet ievainojumus un darīt visu to, kas pieklājas kārtīgam samarietim. Es liku viņai palikt sēžam, apgalvojot, ka esmu jau izsaucis ātro palīdzību un labāk būtu cietušo neaiztikt.

Viņa nedaudz trīcēja. Drebuļi sākās pirkstu galos, tad virzījās līdz rokām, elkoņiem un pleciem. Katru reizi, kad dāma palūkojās uz Raineru, kļuva arvien sliktāk. Protams, šī ir samērā loģiska reakcija, nakts vidū ieraugot uz sava paklāja pusbeigtu vīrieti vēmekļu pelķē. Tomēr man negribējās, lai viņai kļūtu sliktāk. Es aizdedzu cigareti ar alabastra šķiltavām – iedomājieties, pat liesma bija atbaidoši neglīta – un mēģināju izvilināt no viņas pēc iespējas vairāk informācijas, iekams kalvadoss vēl nebija aizmiglojis šīs nejaušās paziņas prātu.

Istabā bija izvietoti trīs viņas attēli: sudrabotā rāmī virs kamīna gozējās fotogrāfija, kurā viņa bija redzama *Ray-Ban* saulesbrillēs un slēpošanas kūrorta pacēlājā, tad vēl bija milzīga un neglīta eļļas glezna pie loga (man tā vien šķita, ka to gleznojis kāds, kam portretējamā sieviete nepavisam nav patikusi), bet šo plejādi noslēdza pāris soļu attāla un visnotaļ daiļa fotogrāfija.

Tobrīd likās, ka sievietei nav vairāk par deviņpadsmit gadiem, viņai bija stūraini pleci un brūni, viņaini mati. Augstie vaigu kauli lika domāt par Tālo Austrumu radurakstiem, bet šādas aizdomas pazuda, kad ielūkojos viņas acīs – apaļās un spoži pelēkās. Pašam šķiet, ka neaprakstīju jauno paziņu pārāk labi. Viņai mugurā bija sarkans zīda naktskrekls un vienā kājā – tādas pašas krāsas čibiņa, izšūta ar zeltainiem diegiem. Palūkojos apkārt, bet nevarēju atrast otru apavu. Iespējams, jaunkundzei bija pieticis naudas tikai vienam.

Jaunā sieviete noklepojās.

– Kas viņš tāds ir? – viņa jautāja.

Man jau no sākta gala likās, ka viņa būs amerikāniete. Pārāk veselīga. Un kā viņi dabū tos baltos zobus?

– Viņa vārds ir Rainers, – es sacīju un tūdaļ sapratu, ka meitenei ar to nepietiek, tādēļ piebildu: – Viņš ir ļoti bīstams vīrs.

– Bīstams?

Viņa izskatījās noraizējusies un pareizi vien darīja. Nabadzīte droši vien nodomāja: ja Rainers bijis bīstams vīrs un

nu ir pagalam, tad jau es esmu vēl bīstamāks. Hierarhija, tā sacīt.

– Bīstams, – es atkārtāju un nopietni palūkojos uz viņu, bet meitene novērsās. Likās, ka viņa vairs tik ļoti netrīc, bet pastāv iespēja, ka trīcēt biju sācis es, tāpēc starpība izzuda.

– Un ko viņš te darīja? – jaunā sieviete vaicāja. – Ko viņš gribēja?

– Grūti pateikt. – Vismaz es to nevaru. – Varbūt gribēja nozagt naudu vai sudrablietas...

– Jūs gribat teikt, ka nezināt, kādēļ šis vīrs ir šeit? – Viņas balss pēkšņi kļuva skaļāka. – Jūs gandrīz nositāt to vīrieti, nemaz nezinot, kas viņš tāds ir un ko te dara?

Par spīti šokam, prāts viņai darbojās pietiekami labi.

– Es iesītu šim vīrietim, jo viņš gribēja mani nogalināt, – es sacīju. – Tāds nu reiz es esmu.

Mēģināju pasmaidīt, bet, pamanījis savu atspulgu spogulī, nolēmu labāk to nedarīt.

– Tāds nu reiz jūs esat? – viņa atkārtoja ar zināmu nepatīku balsī. – Un kas tad jūs tāds būtu?

Izlikos izbrīnīts un mazliet aizvainots.

– Jūs mani nepazīstat?

– Nē!

– Nu... dīvaini. Mani sauc Džeimss Finčems. – Es pastiepu roku, bet viņa pat nepakustējās, tāpēc izlikos, ka esmu gribējis tikai pieglaust matus.

– Tas ir tikai jūsu vārds, – viņa sausi sacīja. – Bet kas jūs esat?

– Jūsu tēva draugs.

Mana jaunā paziņa brīdi domāja.

– Biznesa kolēģis?

– Tā varētu teikt.

– Skaidrs. – Viņa pamāja. – Tātad jūs esat Džeimss Finčems, mana tēva darījumu partneris, kas tikko līdz nāvei piekāvis kādu cilvēku.

Es pieliecu galvu un zinoši pamāju. Liekvārdība nav nekas labs.

Jaunā sieviete pasmaidīja.

– Un tas ir viss? Viss jūsu dzīves apraksts?

Es pasmaidīju, bet tas nelīdzēja.

– Pagaidiet mirklīti, – viņa teica.

Mājas īpašniece palūkojās uz Raineru, tad pēkšņi iztaisnojās, it kā būtu saņēmusi strāvas triecienu.

– Jūs nevienam nezvanījāt, vai ne?

Godīgi sakot, man jau no sākuma likās, ka viņai būs kādi divdesmit četri gadi...

– Ko jūs ar to gribat teikt?

– Es gribēju teikt, – viņa sacīja, – ka ātrā palīdzība nemaz neieradīsies. Ak Dievs!

Jaunā sieviete nolika glāzi uz grīdas, piecēlās un devās pie telefona.

– Paklausieties, – es sacīju. – Nedariet neko muļķīgu...

Es pavirzījos uz viņas pusi, bet tas, kā jaunā dāma apcirtās riņķī, lika man saprast, ka labāk tomēr palikt uz vietas. Kaut kā negribējās turpmākās nedēļas lasīt no sejas telefona klausules gabaliņus.

– Palieliet, kur esat, Finčema kungs, – viņa uzšņāca. – Un tās nebūs nekādas muļķības... Es zvanišu ātrajai palīdzībai un policijai. Tā ir starptautiska procedūra, jūs jau zināt. Atnāks vīri ar šautenēm un savāks jūs. Nekādu muļķību.

– Paklau, – es teicu. – Es neesmu bijis pilnīgi atklāts...

Viņa palūkojās uz mani ar samiegtām acīm.

– Ko nozīmē “neesmu bijis pilnīgi atklāts”? Jūs man pateicāt tikai divas lietas... kura no tām bija meli?

Jaunā dāma bija nolikusi mani uz lāpstīnām, nav vārdam vietas. Es jau saodu nepatikšanas. Tomēr... viņa bija uzgriezusi tikai vienu deviņņieku ātrās palīdzības numurā.

– Mani patiešām sauc Finčems, – es sacīju, – un es pazīstu jūsu tēvu.

– Labi. Ja tā, tad kādas cigaretes mans tēvs smēķē?

– Dunhill.

– Melis. Mans tēvs vispār nesmēķē.

Ja tā labi padomā... šai dāmai varēja būt ap trīsdesmit. Es ievilku elpu un nolūkojos, kā viņa nospiež nākamo deviņnieku.

– Labi, jums taisnība. Es viņu nepazīstu, bet mēģinu jums palīdzēt.

– Kā tad! Ieradāties salabot dušu?

Trešais deviņnieks. Bija pienācis laiks izspēlēt dūzi.

– Kāds mēģina viņu nogalināt, – es sacīju.

Atskanēja pīkstiens, un balss telefonā vaicāja, kāds pakalpojums mums nepieciešams. Sieviete pagriezās pret mani, turot telefona klausuli izstieptā rokā.

– Ko jūs teicāt?

– Kāds mēģina nogalināt jūsu tēvu, – es atkārtoju. – Es nezinu, kurš un kāpēc. Bet esmu šeit, lai to nepieļautu.

Jaunā paziņa veltīja man ilgu, ciešu skatienu. Kaut kur ārpus mana redzeslauka tikšķēja sienas pulkstenis.

– Šim vīram, – es teicu, norādot uz Raineru, – ar to bija kāds sakars.

Noprātu, ka viņa šo apsūdzību uzskata par netaisnīgu, jo Rainers nebija spējīgs iebilst, tāpēc es pieklusināju balsi un palūkojos apkārt ar tādu skatienu, it kā būtu tikpat apjucis un nobijies, cik viņa pati.

– Nevaru apzvērēt, ka Rainers bija ieradies nogalināt, – es sacīju, – jo mums neiznāca pārāk daudz laika papļāpāt. Bet tāda iespēja pastāv. – Sieviete nenovērsa no manis skatienu. Operatore sauca, vai kāds ir pie tālruņa. Pēc brīža viņa sāks identificēt, no kura numura zvanīts.

Jaunā dāma gaidīja. Ja vien es zinātu, ko.

– Ātro palīdzību, – viņa beidzot sacīja, joprojām lūkojoties uz mani, un nosauca adresi. Tad lēni nolika klausuli un pagriezās pret mani. Iestājās klusums, kas draudēja ieilgt. Es paņēmu vēl vienu cigareti un piedāvāju arī dāmai.

Mana jaunā paziņa pienāca tuvāk un apstājās. Viņa bija īsāka, nekā man likās. Es atkal pasmaidīju, viņa paņēma

cigareti, bet neaizdedza, tikai rotaļājās ar to. Un pēkšņi mani cauršāva lielu, pelēku acu skatiens.

Tas nenozīmē, ka mani patiešām sašāva. Tas ir tāds tēlains izteiciens, saprotat? Patiesībā jaunā sieviete vienkārši palūkojās uz mani ar savām lielajām, pelēkajām un gaišajām acīm... tādām acīm, kas pieaugušam vīrietim liek stostīties. Saņemies taču, Dieva dēļ!

– Jūs esat melis, – viņa teica.

Viņa nebija nikna vai nobijusies. Tā bija tikai fakta konstatēšana. Jūs esat melis.

– Nujā, – es atzinu. – Principā esmu. Bet šoreiz saku patiesību.

Viņa lūkojās man sejā tik rūpīgi, kā es pats to mēdzu darīt gadījumos, kad šķiet, ka neesmu labi noskuvies. Tomēr viņa nevarēja uzzināt neko vairāk kā vien to, ko es jau biju pateicis. Tad viņa samirkšķināja acis – tikai vienreiz –, bet likās, ka kaut kas ir mainījies, viņa šķita nomierinājusies. Es atviegloti nopūtos.

– Kāpēc lai kāds gribētu nogalināt manu tēvu? – viņas balss bija mierīga.

– Godīgi sakot, nezinu, – es atteicu. – Es par jūsu tēvu neko daudz nezinu... man pat nebija ienācis prātā, ka viņš nesmēķē.

Viņa nedomāja padoties.

– Tādā gadījumā sakiet, Finčema kungs, kā jūs vispār te nokļuvāt!

Nu, tas bija sarežģīti. Patiešām sarežģīti.

– Jo man piedāvāja šo darbu, – es atbildēju.

Viņai aizrāvās elpa. Man nelikās, ka tuvākajā nākotnē tā vispār varētu atgriezties, tāpēc es turpināju, cik mierīgi vien spēju.

– Kāds man piedāvāja lielu naudu, lai nogalinu jūsu tēvu, bet es atteicos.

Man nevajadzēja to teikt. Patiešām nevajadzēja.

Ņūtona trešais Sarunu likums – ja vien tāds būtu izgudrots – noteikti postulētu, ka ikvienam paziņojumam seko līdzvērtīgs,

bet pretējs paziņojums. Apgalvojums, ka esmu noraidījis šādu piedāvājumu, lika manai sarunbiedrei aizdomāties, ka es varētu to arī pieņemt. Un tas nu bija pēdējais, par ko viņai vajadzētu domāt. Tomēr vismaz tagad viņa atsāka elpot.

– Kāpēc?

– Kas – kāpēc?

Viņas kreisajā acī bija neliela, zaļa svītriņa, apmēram ziemeļaustrumu virzienā. Es mēģināju par to nedomāt. Nepatikšanu jau tā gana.

– Kāpēc jūs atteicāties?

– Jo... – es apklusu. Kļūdīties nedrīkstēja.

– Jo?

– Es neesmu slepkava.

Viņa klusējot palūkojās uz Raineru.

– Es jau teicu... – steidzos paskaidrot. – Viņš pirmais sāka.

Sieviete lūkojās mani – manuprāt, gadus trīssimt –, tad pagriežās un, virpinot pirkstos cigareti, pagāja pāris soļu nostāk, iegrimusi domās.

– Godīgi sakot, – es teicu un mēģināju atgūt kontroli pār sevi un šo situāciju, – esmu pavisam jauks. Lietoju ekonomiskās spuldzītes, nododu makulatūru un tamlīdzīgi...

Viņa apstājās pie Rainera ķermeņa.

– Kad tas notika?

– Nu... tikko, – es stostījos kā tāds nejēga.

Mana jaunā paziņa neticībā pievēra acis. – Es domāju – kad jums to piedāvāja?

– Pirms desmit dienām.

– Kur?

– Amsterdamā.

– Tas ir Holandē, vai ne?

Kāds atvieglojums! Uzreiz jutos labāk. Ir patīkami būt gudrākam. Ne jau visu laiku, bet retu reizi...

– Jā.

– Kas jums piedāvāja šo darbu?

– Nekad iepriekš nebiju viņu redzējis.

Sieviete iedzēra malciņu kalvadosa un saviebās.

– Jūs gribat, lai es tam noticu?

– Nu...

– Padomāsim vēlreiz, – viņa teica diezgan skaļā balsī un norādīja uz Raineru. – Mums te ir viens puisis, kas noteikti nepiekristu šim stāstam. Un kāpēc man tev jānotic? Par skais-tām acīm?

Zinu, man vajadzēja atbildēt saprātīgi, bet es nespēju.

– Un kāpēc ne? – es pārjautāju, izmēģinot savu apburošāko smaidu. – Es, piemēram, noticētu visam, ko jūs teiktu...

Tā bija kļūda. Viena no lielākajām kļūdām manā mūžā, un, ticiet man, tādas esmu pieļāvis ne mazums.

Sieviete pārskaitās.

– Un jūs uzdrošināties ar mani flirtēt tādā brīdī...

– Es tikai gribēju teikt... – es iesāku, bet, par laimi, viņa mani apklusināja, jo man nebija ne jausmas, kā attaisnoties.

– Izbeidziet taču! Jums pie kājām guļ beigts vīrietis!

Es vainīgi pamāju, un mēs abi noliecām galvu Rainera priekšā, kā izrādot cieņu. Te pēkšņi viss mainījās. It kā viņa būtu aizcirtusi Bībeli un pievērsusies šim brīdim. Sievietes pleci atslāba, viņa pastiepa man tukšo glāzi un sacīja:

– Mani sauc Sāra. Atnes kolu, lūdzu!

Sāra tiešām piezvanīja policijai. Viņi uzradās brīdī, kad mediķi jau veda prom Raineru, kurš pārsteidzošā kārtā jo-projām elpoja. Policisti rūca un lamājās, savāca dažas mantas no kamīna malas, palūkojās zem dīvāna un neslēpti izrādīja, ka vēlētos būt kaut kur citur.

Policisti, kā likums, nekad nepriecājas par to, ka jāuzsāk jauna izmeklēšana. Ne jau tāpēc, ka ir slinki, bet gan tāpēc, ka patiešām cenšas atrast kādu jēgu tajā milzīgajā ļaunuma un nelaimju purvā, kurā strādā. Ja viņi dzenas pakaļ pusau-džu bandai, kas zog mašīnu diskus, tad, nonākuši slepkavības vietā, tik un tā palūkosies zem dīvāna, lai pārliecinātos, vai tur nav noslēpti nozagtie diski. Policisti vienmēr grib sasaistīt to,

ko redzējuši iepriekš, ar to, kas noticis no jauna, turklāt allaž cenšas atrast pareizo notikumu secību. Bet lielākoties nekādas pēctecības nav, ir tikai jauna lietisko pierādījumu kaudze, ko nomaina dokumenti, kuri jādod parakstīt priekšniecībai, lai vēlāk tos varētu ielikt atvilktnē, pārlasīt, pazaudēt, atrast un nodot kādam citam. Tieši tādēļ policisti ir neapmierināti ar savu darbu.

Mūsu stāsts viņus apbēdināja. Mēs ar Sāru bijām izmēģinājuši un iestudējuši, mūsaprāt, ļoti pieņemamu scenāriju, ko trīs reizes arī nospēlējām – sākumā jaunākajam izmeklētājam, bet beigās pat policijas virsniekam, vārdā Broks.

Broks sēdēja uz dīvāna, laiku pa laikam palūkojoties uz nagiem, un enerģiski māja ar galvu, klausoties pasaciņu par bezbailīgo Džeimsu Finčemu, senu ģimenes draugu, kas iegriezies ciemos un pa nakti apmeties otrā stāva brīvajā istabā. Sadzirdējis troksni, viņš klusi nozadzies lejā, kur ieraudzījis nejauku vīru melnā ādas jakā un kreklā. Nē, Finčema kungs nekad iepriekš nebija viņu redzējis. Tad kautiņš, kritiens, galvas trauma. Sāra Vulfa (dzimusi 1964. gada 29. augustā) sadzirdējusi ciņas troksni, nokāpusi lejā un ieraudzījusi, kas noticis. Vai vēlaties kaut ko iedzert, virsniek? Tēju? Sulu?

Protams, apkārtējā vide palīdzēja. Ja mēs būtu mēģinājuši stāstīt šo pasaciņu, sēžot irētā dzīvoklī priekšpilsētā, nepaspētu ne acu pamirkšķināt, kad jau būtu nogrūsti uz grīdas policijas autobusiņā un lūgtos muskuļotiem kārtības sargiem ar īsi apcirptiem matiem, lai šie ļauj ieelpot nedaudz svaiga gaisa. Bet, nonācis elegantā un dārgā mājā Belgrevijā, policists tic tev daudz vairāk. Manuprāt, arī šī privilēģija ir iekļauta nama cenā.

Mēs parakstījām liecības, un policisti lūgšus lūdza, lai nedarām neko mulķīgu, piemēram, nesadomājam pēkšņi izbraukt no valsts, nebrīdinot par to viņus. Mums esot pacietīgi jāgaida, līdz lieta tiks izbeigta.

Pirms divām stundām Rainers šeit bija mēģinājis salauzt man roku. Tagad no viņa bija atlikusi tikai nelāga smaka.

Es izgāju no nama un atkal sajutu sāpes. Izmēķēju cigareti un nogriezās pa kreisi bruģētā ieliņā, pa kuru kādreiz klidzinājuši zirgi. Tie gan būs bijuši sasodīti bagāti zirgi, ja varējuši atļauties dzīvot šajā rajonā, bet tagad no viņiem vairs nebija ne miņas, palikuši tikai tukši stalli. Tieši te es biju noskaitījis duci lūgšanu un atstājis savu motociklu.

Spēkrats stāvēja turpat, kur biju to novietojis. Izklausās pēc nevajadzīgas piebildes, bet tā nav. Motobraucēji zina, ka atstāt braucamo tumšā vietā bez uzraudzības ilgāk par stundu – arī tad, ja tam ir saķēdēti abi riteņi un uzstādīta signalizācija, – un atrast to turpat ir pieminēšanas vērts gadījums. Īpaši, ja tas ir *Kawasaki ZZR 1100*.

Labi, es atzīstu: Pērlhārborā japāņi patiešām pāršāva pārstrīpu, un arī zivis šie neprot gatavot, bet par motocikliem viņi šo to zina. Pamēģiniet tikai salauzt kādu no motocikla svirām, un es jums ādu nomaukšu! Es saprotu, ka nevajadzētu kļūt tik emocionālam, runājot par transportlīdzekli, bet, tā kā es šo braucamo ieguvu bekgemona spēlē, uzvarot ar kombināciju 4, 1 un to nomainīto dubulto 6, man šis motocikls ir bezgala dārgs. Tas ir liels, melns un ātrs un pat viduvēju braucēju aizvizinās uz jebkuru pasaules malu.

Es ierūcināju motoru pietiekami skaļi, lai uzrautu no miega pārtī resnu baņķieru tuvākajās mājās, un devos uz Notinghili. Šoreiz braucu lēni, pārdomājot nakts notikumus.

Traucoties pa apgaismotajām un gludajām ielām, es domāju par to, kā Sāra man pārmeta, ka atļaujos flirtēt “tādā brīdī”. Brīdis bija nepiemērots tāpēc, ka mums pie kājām gulēja pusdzīvais Rainers.

Apzinoties Ņūtona trešo Sarunu likumu, jāsecina, ka es būtu varējis turpināt flirtēt, ja istabā negulētu līdz nāvei piekauts vīrs.

Tas mani iepriecināja. Ja man neizdosies nokārtot, ka kādu dienu mēs ar Sāru satiksimies istabā, kurā nebūs pusbeigtu vīriešu, tad mani nesauc Džeimss Finčems.

Protams, mani nemaz nesauc Džeimss Finčems.

Es tevi gaidu, Tomas.

– Langa kungs, – Murdahs sacīja, apgāja ap mašīnu, pieņāca man klāt un nostājās starp mani un Sāru. Viņam mugurā bija tumšpelēka virsjaka, zem tās – balts kreklis. Mirdzums ap viņa pieri šķita mazāks, un uz zoda bija parādījušies bārdas rugāji, bet citādi ieroču tirgonis izskatījās labi.

Kāpēc gan ne?

Kādu brīdi viņš lūkojās man sejā un apmierināti pamāja. It kā es būtu nopļāvis viņa pagalmā zālienu.

– Labi, – viņš beidzot sacīja.

Es palūkojos uz viņu – pilnīgi bez emocijām. Vēl nebija īstais brīdis.

– Kas ir labi? – es jautāju.

Bet Murdahs lūkojās man pār plecu, mājot kādam citam. Man aiz muguras sākās rosība.

– Tiksimies vēlāk, Tomas, – Bārns sacīja.

Es pagriezos un ieraudzīju, ka viņš dodas prom tik mierīgi, it kā pastaigātos gar jūru vasaras vakarā. Mēs saskatījāmies, un Bārns ironiski salutēja, tad iekāpa stāvvietas malā novietotajā armijas džipā. Gaišmatains, civilā ģērbies vīrietis iedarbināja motoru, tiklīdz Bārns tuvojās, un divreiz piespieda signāltauri, lai izgaiņātu pūli. Es pievērsos Murdaham.

Viņš pētīja manu seju – cieši un profesionāli, gluži kā plastikas ķirurgs.

– Kas ir labi? – es atkārtāju un gaidīju, līdz šis jautājums ielauzīsies viņa pasaulē.

– Jūs rīkojāties tā, kā es vēlējos, – Murdahs sacīja. – Kā es paredzēju.

Viņš pamāja. Te nedaudz nogriezt, tur – pievilkt, un tad redzēsīm pavisam jaunu seju, jā gan.

– Daži cilvēki, Langa kungs, daži mani draugi teica, ka jūs sagādāšot problēmas. Ka jūs atrausieties no ķēdes. – Viņš dziļi ievilka elpu. – Bet man bija taisnība. Tas ir labi.

Tad, joprojām lūkojoties uz mani, viņš pakāpās sānis un atvēra mašīnas pasažieru puses durvis.

Es noskatījos, kā Sāra izkāpj ārā. Viņa izslējās, rokas sakrustojusi uz krūtīm, it kā sargātos no vēsās rītausmas, un ieskatījās man sejā.

Mēs bijām ļoti tuvu.

– Tomas, – sieviete teica, un es ieniru viņas skaistajās, dziļajās acīs. Es nekad neaizmirsīšu to skūpstu.

– Sāra, – es sacīju.

Es pastiepos un apskāvu viņu, lai pasargātu no visas ļaunās pasaules, bet viņa palika stāvam, rokas sakrustojusi uz krūtīm.

Tāpēc es nolaidu labo roku un iesludināju starp mūsu ķermeņiem, kā meklējot kaut ko.

Es tam pieskāros. Satvēru.

– Paliēc sveika, – es nočukstēju.

Sāra ieskatījās man acīs.

– Paliēc sveiks, – viņa teica.

Metāls bija viņas ķermeņa siltumā.

Es palaidu Sāru vaļā un pagriezios pret Murdahu.

Viņš runāja pa mobilo telefonu, smaidā pieliecis galvu. Kad ieroču tirgonis pamanīja manu sejas izteiksmi, viņam kļuva skaidrs, ka kaut kas nav labi. Viņš paskatījās uz manu roku, un smaidis pazuda no viņa sejas tikpat ātri kā apelsīna miza no braucošas sacīkšu mašīnas jumta.

– Ak Dievs, – kāds sacīja, ieraudzījis man rokā ieroci. Es nekad neuzzināšu, kurš tas bija, jo skatījos Murdaham acīs.

Viņš lūkojās man pretī, nolaidis mobilo telefonu gar sāniem.

– Jūs nepārzināt frazeoloģismus, – es teicu.

– Par ko... jūs runājat?

Murdahs lūkojās uz ieroci, un arī visa pārējā policistu jūra nevarēja no tā atraut ne acu.

– Pareizi jāsaka “norauties no ķēdes”, – es atbildēju.